

DOI: <https://doi.org/10.31874/2309-1606-2022-28-1-15>
 УДК 17.023.36+140.8+165.614+159.9

Ксенія Зборовська

Уляна Луц-Пурій

Українському щастю бути

Рецензія на Збірник матеріалів Третьої міжнародної конференції «Щастя та сучасне суспільство»

(Львів, Український інститут щастя 2022)

Представлено огляд основних напрямів роботи Третьої міжнародної наукової конференції «Щастя та сучасне суспільство», проведеної в Україні 20 березня 2022 р. в період війни з росією. Проаналізовано ідеї, опубліковані в Матеріалах конференції, які є перспективними для подальшого опрацювання з метою сприяння національно-культурному та економічному зростанню України. Проілюстровано ефективність щастяорієнтованого підходу в міждисциплінарних дослідженнях.

Ключові слова: щастя, міждисциплінарні дослідження, свобода, етика чеснот, економіка щастя, щастяорієнтований підхід.

В умовах війни росії проти України 20 березня 2022 р. у м. Львів у дистанційному форматі відбулася Третя міжнародна наукова конференція «Щастя та сучасне суспільство». Збірник матеріалів конференції доступний, зокрема, в електронному варіанті [Збірник 2022].

З 2020 року громадська організація «Український інститут дослідження щастя» – що представлена міждисциплінарною командою українських науковців, які досліджують феномен щастя з погляду філософії, психології, економіки, менеджменту, історії, педагогіки та медицини – ініціює та

© Ксенія Зборовська, Уляна Луц-Пурій, 2022

організовує разом з українськими та іноземними партнерами щорічну конференцію з нагоди Міжнародного Дня щастя 20 березня. Метою конференції є створення в Україні, зокрема у м. Львів, міжнародної платформи для міждисциплінарного обговорення феномену щастя крізь призму зміцнення демократії та розбудови громадянського суспільства.

Цьогоріч у конференції взяли участь 69 науковців з 11 країн світу: США, Великобританії, Іспанії, Італії, Албанії, Румунії, Словаччини, України, Грузії, Шрі-Ланки, Бруней-Даруссаламу.

З огляду на війну росії проти України цьогорічна конференція стала міжнародним майданчиком для заяви академічної спільноти про те, що у війні з російським агресором українці захищають право на щастя та свободу не лише України, але й усього демократичного світу. Професор Університету імені Коменського в Братиславі (Словаччина) та співорганізатор конференції Ладіслав Ковач (Ladislav Kováč) влучно підсумував три основні меседжі, що звучали впродовж конференції: 1) солідарність усього світу з Україною; 2) зниження консюмеризму (ідеології споживацького способу життя) та його витіснення мінімалізмом; 3) необхідність навчання молодого покоління щастю та розумінню того, що щастя та мудрість перебувають в нерозривній єдності.

Проблематика кореляції щастя та освіти, яка жваво обговорювалася на двох попередніх конференціях [Щастя та сучасне суспільство 2020; Щастя та сучасне суспільство 2021], цьогоріч розглянута у роботі грузинської психологині Тамари Канашвілі [Kanashvili 2022: 109–110].

Щорічним співорганізатором конференції є Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України на чолі з директором – академіком НАПН України, професором Сергієм Максименком. Цього року професор Максименко розглянув тему теоретико-психологічних та психогенетичних проблем цивілізаційних протистоянь, аналізуючи психологічний вимір культурних відмінностей між росією та Україною [Максименко 2022: 137–139].

Очевидно, що особливе місце серед напрямів цьогорічної конференції зайняла проблематика щастя в контексті війни. Зокрема, війна розглядається не як перешкода, але як чинник формування українського варіанту евдемонічного щастя, фундаментом якого є свобода [Бойченко М. 2022: 59–62; Луц-Пурій 2022: 134–136; Ляшенко 2022: 130–133]. Представлені у Збірнику філософські дослідження цієї проблематики іноземними авторами також ґрунтувалися передусім на сучасній евдемоністичній інтерпретації щастя як змістовного доброго (благого) життя [Haybron 2022: 95–99; McKay 2022: 140–141; Rosell 2022: 185–188]. З огляду на зв'язок між евдемонізмом та етикою чеснот ряд досліджень були присвячені етичній та біоетичній проблематиці [Baker 2022: 38–43; Бойченко Н. 2022: 56–58]. Розглянуто також психологічний інстру-

ментарій підтримки психічного здоров'я та подолання стресу під час війни [Lianov 2022: 126–129; Володарська 2022: 233–237; Романець 2022: 177–184]. У Збірнику матеріалів конференції представлені також нейропсихологічні дослідження щастя [Arden 2022: 28–34; Шувалов 2022: 209–215].

Вагомим напрямом конференції є економіка щастя. Зокрема, українські дослідники представили результати як аналізу чинників трансформації та актуального стану української економіки в умовах війни [Голяш 2022: 86–94], так і моделювання щастяорієнтованої стратегії розвитку післявоєнної економіки України на основі біонічного підходу до управління економікою [Пурій 2022: 167–170].

Важливо, що саме цього року до співорганізаторів конференції долучилась кафедра новітньої історії України Київського національного університету імені Тараса Шевченка, адже в умовах екзистенційної війни з росією перед українськими науковцями постає вагомє завдання на основі переосмислення української історії та остаточного очищення її від залишків російських пропагандистських ідеологем сформувати новий щастяорієнтований історичний наратив, що разом з напрацюваннями у галузях філософії, психології, економіки і права сприятиме подальшому розвитку та утвердженню української національної ідентичності.

Тож огляд Збірника матеріалів проведеної в Україні під час війни Третьої міжнародної наукової конференції «Щастя та сучасне суспільство», як і збірників двох попередніх конференцій, проведених під час пандемії COVID-19, дає підстави стверджувати, що проблематика щастя є надзвичайно актуальною у різних турбулентних періодах та відкриває горизонт для продуктивної міждисциплінарної дослідницької взаємодії. Щастяорієнтований підхід у різних галузях, як бачимо, дозволяє віднайти оригінальні та ефективні рішення актуальних проблем та окреслити перспективи подальшого розвитку різних сфер соціальної дійсності.

Посилання:

- Бойченко, М. (2022). Битва за щастя: Україна проти росії. *Збірник матеріалів третьої міжнародної наукової конференції «Щастя та сучасне суспільство», 20 березня 2022 р.* Львів: СПОЛОМ, 59–62. <https://doi.org/10.31108/7.2022.9>
- Бойченко, Н. (2022). Етика в часи глобальних катастроф. *Збірник матеріалів третьої міжнародної наукової конференції «Щастя та сучасне суспільство», 20 березня 2022 р.* Львів: СПОЛОМ, 56–58. <https://doi.org/10.31108/7.2022.8>
- Володарська, Н. (2022). Методи опредмечування почуттів особистості як основи сприяння її позитивному психологічному здоров'ю. *Збірник матеріалів третьої міжнародної наукової конференції «Щастя та сучасне суспільство», 20 березня 2022 р.* Львів: СПОЛОМ, 233–237. <https://doi.org/10.31108/7.2022.46>
- Голяш, І. (2022). Війна та щастя: соціально-економічні аспекти. *Збірник матеріалів третьої міжнародної наукової конференції «Щастя та сучасне суспільство», 20 березня 2022 р.* Львів: СПОЛОМ, 86–94. <https://doi.org/10.31108/7.2022.15>

- Збірник матеріалів третьої міжнародної наукової конференції «Щастя та сучасне суспільство», 20 березня 2022 р. (2022). Львів: СПОЛОМ. <https://doi.org/10.31108/7.2022>
- Ляшенко, О. (2022). Небезпечне щастя – шлях до свободи. *Збірник матеріалів третьої міжнародної наукової конференції «Щастя та сучасне суспільство», 20 березня 2022 р.* Львів: СПОЛОМ, 130–133. <https://doi.org/10.31108/7.2022.25>
- Максименко, С. (2022). Теоретико-методологічні та психогенетичні проблеми цивілізаційних протистоянь: інформаційно-енергетична парадигма. *Збірник матеріалів третьої міжнародної наукової конференції «Щастя та сучасне суспільство», 20 березня 2022 р.* Львів: СПОЛОМ, 137–139. <https://doi.org/10.31108/7.2022.27>
- Пурій, Р. Щастяорієнтована економіка України післявоєнного періоду. *Збірник матеріалів третьої міжнародної наукової конференції «Щастя та сучасне суспільство», 20 березня 2022 р.* Львів: СПОЛОМ, 167–170. <https://doi.org/10.31108/7.2022.34>
- Романець, З. (2022). Рефлексії щодо можливостей опанувати себе: психологічний інструментарій саморегуляції. *Збірник матеріалів третьої міжнародної наукової конференції «Щастя та сучасне суспільство», 20 березня 2022 р.* Львів: СПОЛОМ, 177–184. <https://doi.org/10.31108/7.2022.36>
- Шувалов, О. (2022). Нейропсихологічні механізми майндфулнес як методу розвитку усвідомленості. *Збірник матеріалів третьої міжнародної наукової конференції «Щастя та сучасне суспільство», 20 березня 2022 р.* Львів: СПОЛОМ, 209–215. <https://doi.org/10.31108/7.2022.41>
- Щастя та сучасне суспільство : збірник матеріалів міжнародної наукової конференції (Львів, 20–21 березня 2020 р.)* (2020). Львів: СПОЛОМ. <https://doi.org/10.31108/7.2020>
- Щастя та сучасне суспільство : збірник матеріалів міжнародної наукової конференції (Львів, 20–21 березня 2021 р.)* (2021). Львів: СПОЛОМ. <https://doi.org/10.31108/7.2021>
- Arden, J. (2022). Searching for Happiness in the Wrong Places. *Proceedings of The Third International Scientific Conference “Happiness and Contemporary Society”, March, 20, 2022.* Lviv: SPOLOM, 28–34. <https://doi.org/10.31108/7.2022.2>
- Baker, J. (2022). Virtue Ethics Behind Rights. *Proceedings of The Third International Scientific Conference “Happiness and Contemporary Society”, March, 20, 2022.* Lviv: SPOLOM, 38–43. <https://doi.org/10.31108/7.2022.4>
- Haybron, D. (2022). Measuring Happiness and the Good Life. Interview by Uliana Lushch-Purii. *Proceedings of The Third International Scientific Conference “Happiness and Contemporary Society”, March, 20, 2022.* Lviv: SPOLOM, 95–99. <https://doi.org/10.31108/7.2022.16>
- Kanashvili, T. (2022). Relationship Between Education and Happiness. *Proceedings of The Third International Scientific Conference “Happiness and Contemporary Society”, March, 20, 2022.* Lviv: SPOLOM, 109–110. <https://doi.org/10.31108/7.2022.19>
- Lianov, L. (2022). Positive Psychology for Mental Wellbeing during Turbulent Times. *Proceedings of The Third International Scientific Conference “Happiness and Contemporary Society”, March, 20, 2022.* Lviv: SPOLOM, 126–129. <https://doi.org/10.31108/7.2022.24>
- Lushch-Purii, U. (2022) The Ukrainian Happiness: The Ukrainian Context of Homo Eudaimonicus Anthropological Model. *Proceedings of The Third International Scientific*

Conference "Happiness and Contemporary Society", March, 20, 2022. Lviv: SPOLOM, 134–136. <https://doi.org/10.31108/7.2022.26>

McKay, F. (2022). Ethical Dispossession and the Science of Happiness. *Proceedings of The Third International Scientific Conference "Happiness and Contemporary Society", March, 20, 2022*. Lviv: SPOLOM, 140–141. <https://doi.org/10.31108/7.2022.28>

Rosell, S. (2022). *Proceedings of The Third International Scientific Conference "Happiness and Contemporary Society", March, 20, 2022*. Lviv: SPOLOM, 185–188. <https://doi.org/10.31108/7.2022.37>

References:

Arden, J. (2022). Searching for Happiness in the Wrong Places. *Proceedings of The Third International Scientific Conference "Happiness and Contemporary Society", March, 20, 2022*. Lviv: SPOLOM, 28–34. <https://doi.org/10.31108/7.2022.2>

Baker, J. (2022). Virtue Ethics Behind Rights. *Proceedings of The Third International Scientific Conference "Happiness and Contemporary Society", March, 20, 2022*. Lviv: SPOLOM, 38–43. <https://doi.org/10.31108/7.2022.4>

Boichenko, N. (2022). Ethics in the Time of Global Disasters. [In Ukrainian]. *Proceedings of The Third International Scientific Conference "Happiness and Contemporary Society", March, 20, 2022*. Lviv: SPOLOM, 56–58. <https://doi.org/10.31108/7.2022.8>

Boichenko, M. (2022). Battle for Happiness: Ukraine Against Russia [In Ukrainian]. *Proceedings of The Third International Scientific Conference "Happiness and Contemporary Society", March, 20, 2022*. Lviv: SPOLOM, 59–62. <https://doi.org/10.31108/7.2022.9>

Golyash, I. (2022). The War and Happiness: Socio-Economic Aspects. [In Ukrainian]. *Proceedings of The Third International Scientific Conference "Happiness and Contemporary Society", March, 20, 2022*. Lviv: SPOLOM, 86–94. <https://doi.org/10.31108/7.2022.15>

Happiness And Contemporary Society : Conference Proceedings Volume (Lviv, March, 20–21, 2020). (2020). Lviv: SPOLOM. <https://doi.org/10.31108/7.2020>

Happiness And Contemporary Society : Conference Proceedings Volume (Lviv, March, 19–20, 2021). (2021). Lviv: SPOLOM. <https://doi.org/10.31108/7.2021>

Haybron, D. (2022). Measuring Happiness and the Good Life. Interview by Uliana Lushch-Purii. *Proceedings of The Third International Scientific Conference "Happiness and Contemporary Society", March, 20, 2022*. Lviv: SPOLOM, 95–99. <https://doi.org/10.31108/7.2022.16>

Kanashvili, T. (2022). Relationship Between Education and Happiness. *Proceedings of The Third International Scientific Conference "Happiness and Contemporary Society", March, 20, 2022*. Lviv: SPOLOM, 109–110. <https://doi.org/10.31108/7.2022.19>

Lianov, L. (2022). Positive Psychology for Mental Wellbeing during Turbulent Times. *Proceedings of The Third International Scientific Conference "Happiness and Contemporary Society", March, 20, 2022*. Lviv: SPOLOM, 126–129. <https://doi.org/10.31108/7.2022.24>

Liashenko, O. (2022). Unsecurity Happiness Is a Way to Happiness. [In Ukrainian]. *Proceedings of The Third International Scientific Conference "Happiness and Contemporary Society", March, 20, 2022*. Lviv: SPOLOM, 130–133. <https://doi.org/10.31108/7.2022.25>

Lushch-Purii, U. (2022) The Ukrainian Happiness: The Ukrainian Context of Homo Eudaimonicus Anthropological Model. *Proceedings of The Third International Scientific Conference "Happiness and Contemporary Society", March, 20, 2022*. Lviv: SPOLOM, 134–136. <https://doi.org/10.31108/7.2022.26>

- Maksymenko, S. (2022). Theoretical-Methodological and Psychogenetic Problems of Civilizational Confrontations: Information-Energy Paradigm. [In Ukrainian]. *Proceedings of The Third International Scientific Conference "Happiness and Contemporary Society", March, 20, 2022*. Lviv: SPOLOM, 137–139. <https://doi.org/10.31108/7.2022.27>
- McKay, F. (2022). Ethical Dispossession and the Science of Happiness. *Proceedings of The Third International Scientific Conference "Happiness and Contemporary Society", March, 20, 2022*. Lviv: SPOLOM, 140–141. <https://doi.org/10.31108/7.2022.28>
- Proceedings of The Third International Scientific Conference "Happiness and Contemporary Society", March, 20, 2022*. (2022). Lviv: SPOLOM. <https://doi.org/10.31108/7.2022>
- Purii, R. (2022). Happiness-Oriented Economy of Ukraine of Post-War Period. [In Ukrainian]. *Proceedings of The Third International Scientific Conference "Happiness and Contemporary Society", March, 20, 2022*. Lviv: SPOLOM, 167–170. <https://doi.org/10.31108/7.2022.34>
- Romanets, Z. (2022). Reflections on Capacities of Mastering Oneself: Psychological Instruments of Self-Regulation. [In Ukrainian]. *Proceedings of The Third International Scientific Conference "Happiness and Contemporary Society", March, 20, 2022*. Lviv: SPOLOM, 177–184. <https://doi.org/10.31108/7.2022.36>
- Rosell, S. (2022). *Proceedings of The Third International Scientific Conference "Happiness and Contemporary Society", March, 20, 2022*. Lviv: SPOLOM, 185–188. <https://doi.org/10.31108/7.2022.37>
- Shuvalov, O. (2022). Neuropsychological Mechanisms of Mindfulness as a Method of Awareness Development. [In Ukrainian]. *Proceedings of The Third International Scientific Conference "Happiness and Contemporary Society", March, 20, 2022*. Lviv: SPOLOM, 209–215. <https://doi.org/10.31108/7.2022.41>
- Volodarska, N. (2022). Methods of Observation of Senses of Personality as Fundamentals of Promotion of its Positive Psychological Health. [In Ukrainian]. *Proceedings of The Third International Scientific Conference "Happiness and Contemporary Society", March, 20, 2022*. Lviv: SPOLOM, 233–237. <https://doi.org/10.31108/7.2022.46>

Xenija Zborovska, Uliana Lushch-Purii. The Ukrainian Happiness Is Going to Proceed. Review of the *Proceedings of The Third International Scientific Conference "Happiness and Contemporary Society"* (Lviv, Ukrainian Institute of Happiness 2022)

The review of the main topics of The Third International Scientific Conference "Happiness and Contemporary Society" held in Ukraine on March 20, 2022 during the war with russia are presented. The ideas published in the Proceedings of the conference which are promising for further elaboration for reasons of promoting national, cultural and economic growth of Ukraine, are analyzed. The effectiveness of the happiness-oriented approach in interdisciplinary research is illustrated.

Key words: *happiness, interdisciplinary research, freedom, virtue ethics, economics of happiness, happiness-oriented approach.*

Зборовська Ксенія, кандидат філософських наук, відповідальна секретарка журналу «Філософська думка» Інституту філософії імені Г.С. Сковороди НАН України, наукова співробітниця Пресслужби Президії НАН України.

E-mail: [xenija.zborovska@gmail.com](mailto: xenija.zborovska@gmail.com)

<https://orcid.org/0000-0003-0949-3801>

Луц-Пурій Уляна, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософії Львівського національного університету імені Івана Франка, співзасновниця ГО «Український інститут дослідження щастя»

E-mail: [ulyana.lushch@gmail.com](mailto: ulyana.lushch@gmail.com)

<https://orcid.org/0000-0002-3213-595X>

Zborovska Xenija, PhD in Philosophy, Executive Secretary of the «Philosophical Thought» Journal, H.S. Skovoroda Institute of Philosophy, National Academy of Sciences of Ukraine, researcher of the Press Service of the Presidium of the National Academy of Sciences of Ukraine.

E-mail: [xenija.zborovska@gmail.com](mailto: xenija.zborovska@gmail.com)

<https://orcid.org/0000-0003-0949-3801>

Lushch-Purii Uliana, PhD in Philosophy, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Philosophy, Ivan Franko National University of Lviv, co-founder of CSO “The Ukrainian Institute for Happiness Research”

E-mail: [ulyana.lushch@gmail.com](mailto: ulyana.lushch@gmail.com)

<https://orcid.org/0000-0002-3213-595X>